

11 — O LENKI, PERI I KURIJI

Lenka Šašina se rodila u četvrtoj frtalji, njeni hteli bolje za svog sina prvenca. U prvoj frtalji je bio, po njima, sve go zgubidan i tek poneki pripiti paor, al' ni taj za ništa bolje od slanine nije znao. Četvrta, gde su u kiriju ušli, bila je širokih i umivenih sokaka, pre i posle svega – bila je to frtalj majstora od zanata. Poneko, a van komšiluka da je, možda bi i kalfom postao, koliko da krive eksere istucava, šegrtom nikad. A Šašini su već i sofru za majstorski ispit sinu u glavi skockali, da ne usfali. Natovarili su na kola sve od ono malo što su imali, presekli glavnim sokakom, da im kuća preko puta bude.

Lenka se rodila baš kad joj je vreme bilo, rumena, grlata i ješna. Osta jedinica.

Jednom je zolja ujela — nije više od tri mogla imati, žvačkala je trešnje iz čančeta — prihvatila je beštiju za krilca, kao muva da je, sekutićima joj glavu fiknula, ispljunula, s prstiju ostatak smrljala, bacila, pa sa trešnjama nastavila. E, baš ta bezglava zolja je u familiji zanavek ostala *ona* što ju je bodljom u dunderski zanat upisala. Jer malu Lenku više ništa sem čerpića i cigle nije zanimalo. Njeni se kunu, a lažu k'o stoj pa gledaj, da je baš tih dana sama i svojim prstićem raskopala fugnu na kant puknute cigle kongu, novom je zamenila. No dobro i svakako – do njene dvanaeste Šašini su napolicom svršili pazar kuće u kiriji. Lenka je postala punopravno od *četvrtih*.

U petnaestoj, sasvim sama i svojom pameću je zabot na kući narađila da bude kao gazdački a bolji neg' majstorski; snagom kad se jaki sam sebi divi, pa ruke stišće i mišice peči, e još su linije oblije i snažnije bile. Lomila ih je i krivila kao da joj misli prate.

Uze je odmah najbolji dunderski majstor, u šegrta je prekoredno proizveo. Ali, i jurodiva je bila, ništa drugo sem zabota i od konga stubova, ako bi drveni bili, nije je zanimalo. Ni da pogleda ni da se posla prihvati. Materi i ocu se sve prvi srčani živac tanjio. Ali, majstor je i amišan gazda bio — nije je silio i poslove joj birao; gde bi se Lenka osmejkom odala, e samo tu bi radila i sebe kući, to jest zabotu, davala. Svi srećni.

Majstorski ispit je kao okom preskočila, za diku, ali su Šašini davno planiranu sofru ipak kudili tek *šegrtskom daćom* — Lenka reši da sa starim majstorom ostane, obrtnica je nije zanimala. I nadalje, samo je zabote pravila, a ako se dobra drveta nađe — sama ga je duborezala pa uklještavala — i kongove.

Dvadesetpeta joj očas dođe, i trideseta, a sama je i tad bila. Šašinima poodavno igraše i drugi srčani živac, al' znali su, verovali, zna ona za bolje, i nek' čeka. Jer, prpošna je bila, bez da se tu reč dala umetnuti. Sve su unuke snili, odelca im od budućeg majstorstva birkali. U snu.

Na javi je rat buknuo. Najveći. Od krvi, sakatih, konja i raspadnutih kola, svi sokaci i svi frtalji istom su merom umirali. Niko više ni za život ni za kuće mario nije.

Oslobodilac je na belom konju stigao, vojska ga pratila. I sakagija što u grob oduva pola varoši. Lenkinog oca i mater njenu u dan razmaka. Osta Lenka Šašina sama kao kuće na kiši. Majstor je bivao tu, al' i njemu je duša tanka bila, na vrh jezika, gledala kad će se pre odlomiti.

No, pozove po Lenku majstor, veliki posao joj objasni. Dukata onakvih vredan, da se cela varoš konačno omrsi. Neće Lenka. Neće, ni da čuje. Nije Lenki više do cigli i greda bilo, ni do gipsa i ukrasa. Ni do čega. Lomio je glavu majstor, kako ždrebici grivu raščesljati.

Možda da bi pomoglo, a možda što je tako moralo biti, tek, beli ždrebac je viđen bio o tarabu njenu svezan. Na nekoliko minuta. Oslobođilac, sa sve sabljom, jedva je vremena našao na prozor da iskoči. Preko tarabe ga je pratio i hitnut bokal. Glavu mu je mašio, pa je ceo odjahao.

Sutra konja nije svezivao, samo mu na mesto pokazao, prozoru bliže. Utegnuo je uniformu, brk popravio, grlo pročistio. Iz jednog bisaga papirine je neke izvadio, pažljivo ih pod mišku tutnuo. Iz drugog, nov bokal se ukazao. Mesto cvetka, ili čoladice neke, u njega je mašnicom ukrašeno fino dleto, vajarsko, metnuo. Duboko se naklonio kad mu se vrata otvoriše.

Osta pukovnik Gavrilović kod Lenke celo prepodne. Osluškiavao je komšiluk, pokušavao i da zagleda, ali Lenka deblje firange navuče, pa se razidoše. Ali, obradovali su se, tu i tad, znali su, krenula je da se gradi nova kurija. Posla svima, istanjenim stomacima nada nova.

Dok su tlocrtom tek razmeravali i kočice pobijali, već su u ljubavi strasnoj, Lenka i gospodin arhitekta Gavrilović, bili. On je uniformu odavno skinuo, ona dalje od zabota i konga nikako nije pristajala, pa su joj rekli da je i to sasvim koliko treba.

Dve su godine morale proći da se do punijih stomaka i konga dođe. Napravila ga je Lenka u dvorištu svom, sva četiri krila, iz glave ga je iscurila, bez papira i šestara, spreman je čekao da ga ugrade. I dve pasarele je izdubila i skuckala, da krila spajaju. Gospodin sreski namesnik arhitekta Petar Gavrilović, muž gospođe Lenke Gavrilović, se protivio. Nije vikao, neg' joj lepo iznosio da „...će to biti kuća titkarima i ostalim

fiškalima, ne majmunima...“. No, pristao je. Otkad se stari majstor Bogu predstavio, Lenka je na gradilištu sav posao vodila. Ciglu nije hvatala, ali je dobro komandovala. Kuriya je rasla, ona još i svoj veliki zabot čekala.

Cela varoš se sjatila da pasarele vidi, sve od divnog drveta i još lepšeg rada. Da prošetaju, gužva je baš velika bila, Lenka im nije dala. Bez krova, zabota, i njenog amina, samo su gledati smeli.

U jedno predsutonje svetlo, sama je bila i tek je gips, za probu, u kalupne naćve razlila, pope se Lenka na pasarelu. Gledala je kako da zabot u dva razdeli, svetla dvorištu pridoda, opet projekat izmeni. U smiraju uživala. Taman da bi krenula, zasvrbe je ruka – kad ono zolja jedna joj sletela. Iznenadi se Lenka zolji u ta doba, seti se ranih trešanja, matere i oca, gluposti svoje da radi samo šta volja joj je. Požele svom Peri da učini, e srediće mu kuriju da je nema, i spolja i iznutra! Sve! Ćipi Lenka, popišmani se zolja, zaboje Lenku da promaši rukohvat baš gde je jedina dera na pasareli bila.

Izjutra je radnici u tvrdom alabasteru nađoše. Taman je u naćvu stala.

Njen Pera se u dva dana na žuto usukao. Složio je međ' mater i oca joj, naredio da se šta je od Lenke u modli ostalo u dvaput izlije. Jedan kip je varoši za kuriju ostavio, drugi sa sobom poneo.